

Yhteistyö nykyisten ja uusien sidosryhmien kanssa

Tanja Suni
Tutkimusjohtaja
ympäristöministeriö

Sidosryhmiä tuottamaan kansallista tietoa ja hyödyntämään EEA/Eionetin tietotuotteita

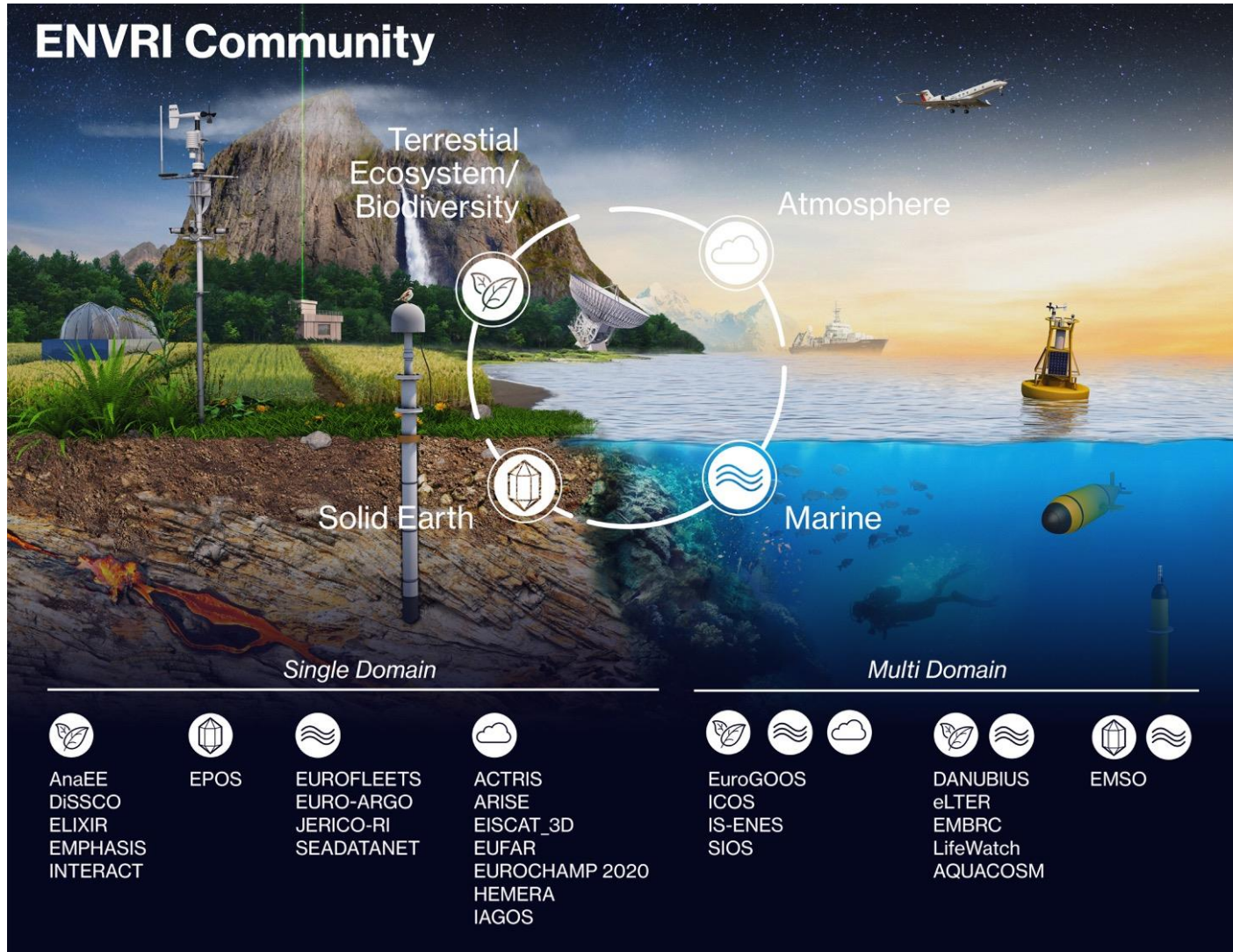
- Eionetin modernisoinnissa tarvitaan sekä uudenlaista yhteistyötä tiedontuottajien kanssa että uusia tapoja hyödyntää EEA:n kautta jalostuvaa tietoa.
- Uusien yhteistyökuvioiden kautta voimme myös pyrkiä vaikuttamaan siihen, millaista tietoa EEA tarjoaa esimerkiksi kansallisen päätöksenteon tueksi.

Sidosryhmiä tuottamaan kansallista tietoa ja hyödyntämään EEA/Eionetin tietotuotteita

Ympäristön seuranta tehdään jo nyt monella taholla

- Ympäristöministeriöllä on päävastuu useimmista ympäristön tilan seurannoista, mutta myös useat muut ministeriöt (MMM, TEM, LVM) ohjaavat lisäksi omien alojensa ympäristön tilan seurantoja.
- Tutkimuslaitoksista SYKE koordinoi valtaosan ympäristön tilan seurannasta ja siihen liittyvästä tiedon kokoamisen ohjauksesta. Myös muut valtion tutkimus- ja liikelaitokset, kuten Luonnonvarakeskus (Luke), Ilmatieteen laitos (IL), Metsähallitus (MH) ja luonnontieteellinen keskusmuseo (LUOMUS) koordinoivat merkittäviä osia ympäristön tilan tai siihen kytkeytyvistä seurannoista ja tiedon kokoamisen ohjauksesta.
- Ympäristön tilan seurantaan liittyviä mittaustuloksia tuottavat useat Tutkimuslaitosten yhteenliittymä Tulanetiin kuuluvat laitokset, ELY-keskukset, konsultit ja kunnat.

Ilmiöiden seurantaa voisi vahvistaa yhteistyöllä tutkimusinfrastruktuurien kanssa.

Euroopan ympäristöalan tutkimusinfrastruktuurien verkosto (ENVRI) koostuu lähes 30 erilaisesta tutkimusinfrastruktuurista, jotka tuottavat pitkäaikaisaineistoja ympäristön tilasta ja muutoksista meri- ja maaympäristöissä, ilmakehässä ja kiinteässä maassa.

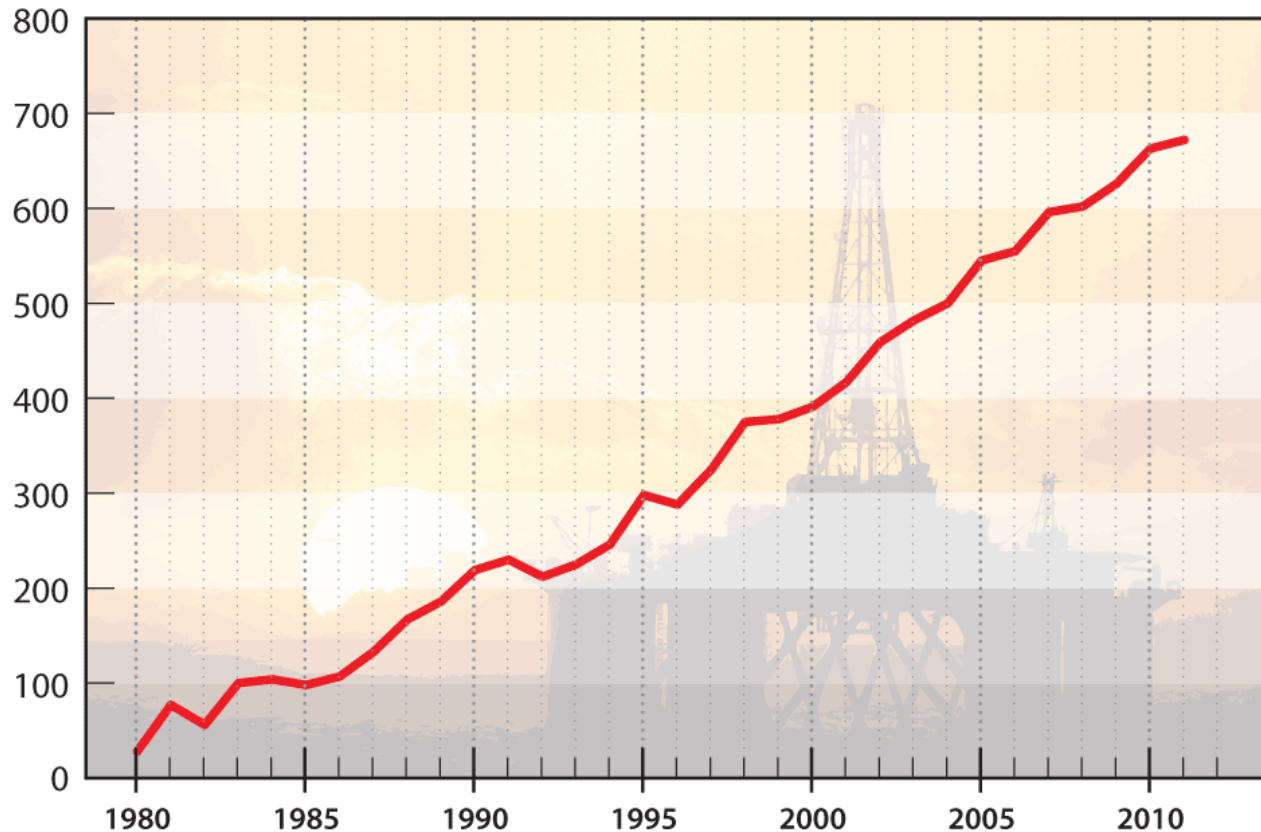
Dataa jalostetaan datakeskuksissa tukemaan maapallon kokonaisvaltaista monitorointia ja havainnoimaan yhteiskunnan toimien vaikutuksia ympäristöön.

Data on harmonisoitua, vertailukelpoista ja koneluettavaa.

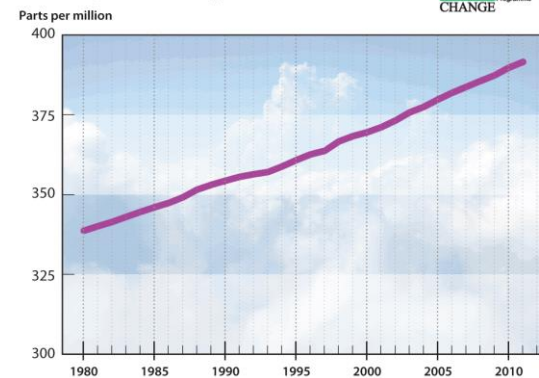
Esimerkki ilmiöpohjaisesta seurannasta / datatuotteesta

IGBP:n ilmastomuutosindeksi yhdistää neljä eri datavirtaa ja tuottaa jatkuvasti päivittyvän kuvan ilmastomuutoksen etenemisestä. Ideaalitilanteessa samanlaisia indeksejä voi muotoilla itse vapaasti käytettävissä olevista datavirroista.

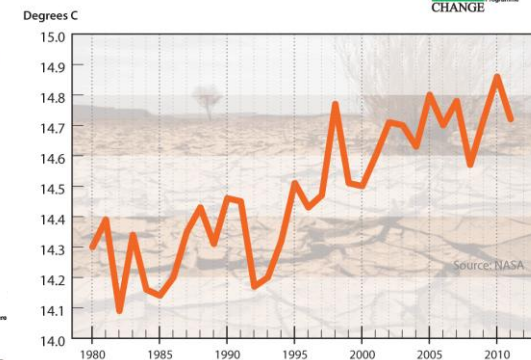
Climate Change Index

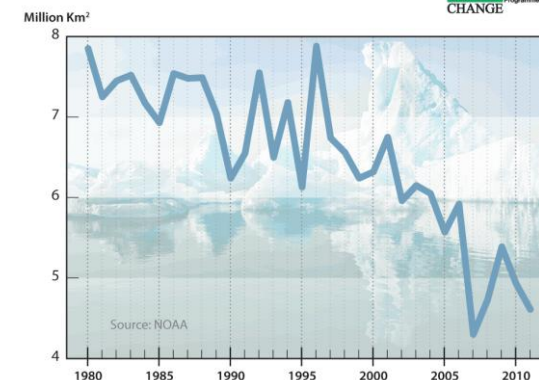
Atmospheric CO₂

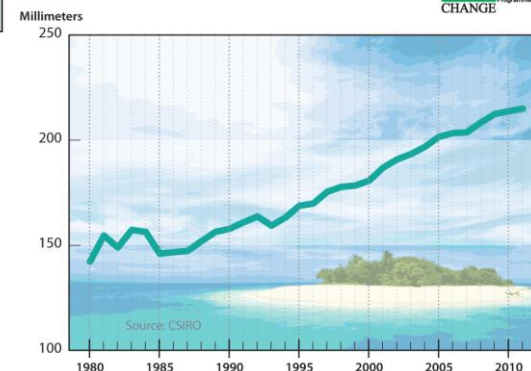
Global average land surface temperature

Arctic summer sea-ice minimum

Global sea level

Sidosryhmiä tuottamaan kansallista tietoa ja hyödyntämään EEA/Eionetin tietotuotteita

- **EEAn syntetisoimat kansalliset aineistot** tuottavat kriittisen tärkeää kokonaiskuvaava ympäristön tilasta Euroopan maissa.
- **Globaaliraportit** kuten EEA SOER 2020 (ja IPBES, IPCC, luonnonvarapaneeli jne) tarjoavat vahvan selkänöjan ympäristöteemojen kiireellisyyttä ja kriittisyyttä korostaviin viesteihin.
- Globaaliraporttien viestit välittyvät julkiseen keskusteluun paljolti median kautta. Suora käyttö päätöksentekoprosesseissa on vähäisempää.
- Helpointa käyttö voisi olla ylätasoisemmissa prosesseissa kuten strategioissa (biodiversiteettistrategia, ympäristöministeriön strategia) ja esimerkiksi valtioneuvoston ennakoinnissa.

Esimerkki uudenlaisesta hyödyntäjäyhteistyöstä

Valtioneuvoston ennakointiryhmä ja tulevaisuusselonteko

Ennakointiryhmä – edustaja jokaisesta ministeriöstä, koordinoi ministeriönsä ennakointia

Tulevaisuusselonteko

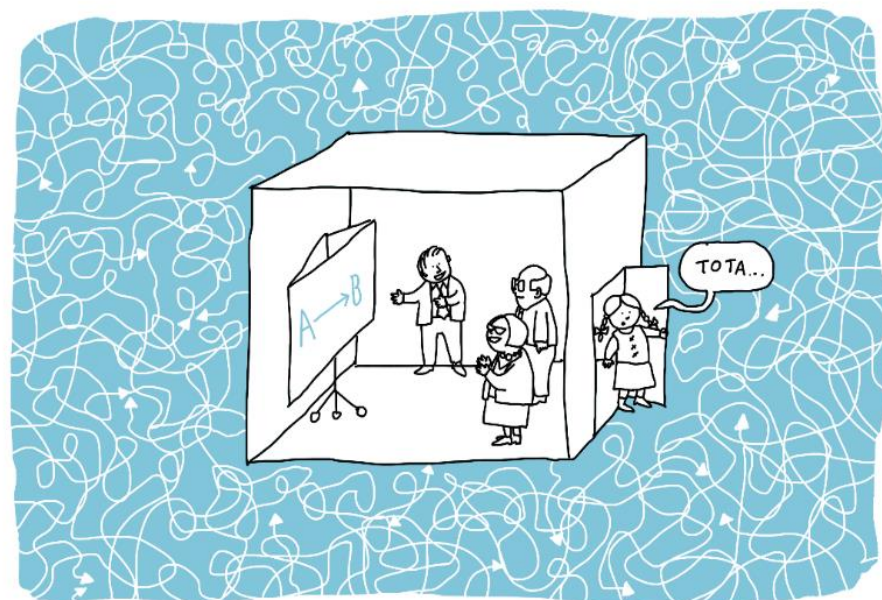
- Tulevaisuusselonteko muodostaa hallituksen ja eduskunnan tulevaisuusvuoropuhelun.
- Tulevaisuusselontekomenettelyssä valtioneuvosto on kerran vaalikaudessa antanut eduskunnalle pitkän aikavälin kysymyksiä tarkastelevan selonteon, ja eduskunnan tulevaisuusvaliokunta on laatinut siitä mietinnön.
- Tulevaisuusselonteon tehtävä on tunnistaa päätöksenteon kannalta tärkeitä, tulevaisuudessa erityistä huomiota vaativia asioita ja se on keskustelunavaus seuraaville vuosille.
- Ensimmäinen tulevaisuusselonteko on annettu 1993.

Selonteon ensimmäinen osa on toimintaympäristön kokonaiskuvatyö

Toimintaympäristön kompleksisuus edellyttää valtioneuvostolta aiempaa **kokonaisvaltaisempaa tulokulmaa ennakointityöhön.**

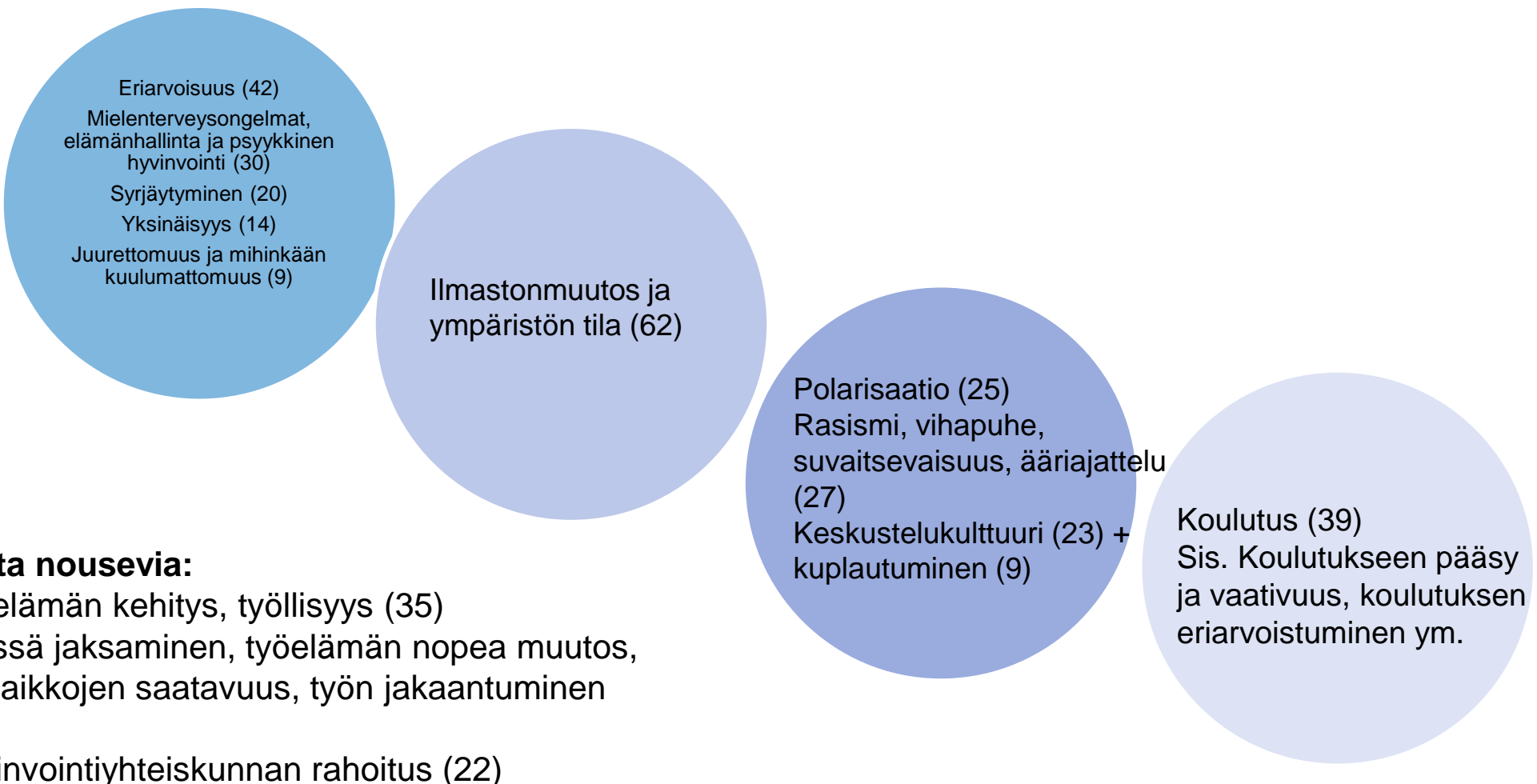
Olemme siirtyneet:

- yhdestä teemasta **kokonaiskuvatyöhön**
- jatkuvuusajattelusta **epävarmuuden ja moniulotteisuuden ja kompleksisuuden käsittelyyn**
- ennakoinnin ulkoistamisesta **ennakointitiedon tuottamiseen**
 - tämä on kasvattanut valtionhallinnon ennakointikyvykkyyttä, mutta myös **edellyttänyt aikaisempaa suurempaa resurssipanosta**
- **yhteiskehittämisen, yhteistyön ja osallistamisen toimintamalliin**
 - kaikki ministeriöt, asiantuntijat, tutkijat, kansallinen ennakointiverkosto sekä kansalaiset ovat osallistuneet selontekotyöhön

Mikä huolestuttaa omassa, muiden tai Suomen tulevaisuudessa?

Muita nousevia:

Työelämän kehitys, työllisyys (35)
Työssä jaksaminen, työelämän nopea muutos,
työpaikkojen saatavuus, työn jakaantuminen

Hyvinvointiyhteiskunnan rahoitus (22)

Kiitos!